

Geographic Notion
 Vol. 22. Autumn & winter 2020
 Zanzan University
 No 151

اندیشه جغرافیایی
 سال یازدهم، شماره بیست و دوم، پاییز و زمستان ۱۳۹۸
 دانشگاه زنجان
 مقاله شماره ۱۵۱

سنجش عوامل موثر بر احساس امنیت اجتماعی با تاکید بر مولفه های سرمایه اجتماعی (مطالعه موردی: محلات شهر نورآباد دلفان)

حسین حاتمی نژاد^۱، احمد حاتمی^۲، مزدک احمدی نژاد^۳

چکیده

احساس امنیت اجتماعی یک فرآورده رسمی و قانونی نیست و بیشتر از فعل و انفعالات اجتماعی نشات می گیرد. یکی از نتایج ارزشمند زندگی جمعی سرمایه اجتماعی است، که تاثیر قوی بر تحقق احساس امنیت دارد. اما سرمایه اجتماعی خودش از مولفه های متفاوت تشکیل شده است و اثرات متفاوت نیز بر احساس امنیت دارند، به همین دلیل پژوهش حاضر به بررسی تاثیر مولفه های سرمایه اجتماعی بر احساس امنیت در محلات شهر نورآباد دلفان پرداخته است. روش پژوهش توصیفی-تحلیلی و با استفاده از ابزار پرسشنامه بوده است. جامعه آماری کلیه شهروندان شهر نورآباد که بر اساس سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰، (۶۲۱۹۰) نفر بوده است. تحمین حجم نمونه آماری بر اساس فرمول شارل کوکران انجام شده است. حجم نمونه مطابق این فرمول ۳۸۴ نفر برای این پژوهش انتخاب شده است. روش نمونه گیری در این پژوهش بااستنادبه طرح جامع شهر نورآباد این شهر را به سه ناحیه و چهارده محله تقسیم کرده است. ومابه صورت تصادفی ساده پنج محله (آزادگان، فرهنگیان، جهادگران، بهارستان، پاسداران) را انتخاب کرده وپرسشنامه ها بصورت مساوی بین محلات تقسیم کردیم. نتایج به دست آمده در نرم افزار IBM SPSS Statistics در دو سطح توصیفی و استنباطی (آزمون کمولموگراف-اسمیرنوف، U من ویتنی، کروسکال والیس، رگرسیون، فریدمن) مورد تجزیه و تحلیل قرارگرفتند نتایج به دست آمده نشان داد که بین متغیر های زمینه ای و احساس امنیت اجتماعی رابطه معنی داری وجود دارد. و از بین مولفه های سرمایه

۱ - دانشیار جغرافیا وبرنامه ریزی شهری دانشگاه تهران، ایران(نویسنده مسئول) Email: hataminejad@ut.ac.ir

۲ - دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری دانشگاه تهران، ایران

۳ - دانشجوی دکتری برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات تهران، ایران

اجتماعی اعتماد اجتماعی و انسجام اجتماعی سهم یگانه در پیش بینی احساس امنیت اجتماعی دارند. همچنین مشخص گردید که محلات آزادگان و فرهنگیان به دلیل بالاتر بودن میانگین اعتماد و انسجام اجتماعی در بین ساکنان از میزان احساس امنیت بیشتری نیز برخوردار بودند و در مراتب بعدی محلات جهادگران، بهارستان و پاسداران قرار گرفتند. هم چنین آزمون فریدمن معلوم گردانید بیشترین نگرانی شهروندان نورآباد به ترتیب از امنیت مالی و بعد امنیت جانی و اخلاقی بوده است.

واژگان کلیدی: امنیت، احساس امنیت اجتماعی، سرمایه اجتماعی، نورآباد دلفان.

مقدمه

در حال حاضر بیش از نیمی از جمعیت جهان در شهرها ساکن هستند. با وجود اینکه در سال در سال ۱۹۵۰، تنها ۳۰٪ جمعیت در شهرها زندگی می کردند؛ امروزه، شهرها میزبان ۵۴٪ جمعیت جهان بوده و این رقم ممکن است تا سال ۲۰۵۰ به ۶۶٪ برسد (UN-ESA 2014). افزایش جمعیت شهری در جهان و به ویژه در کشورهای در حال توسعه علیرغم اعتقاد بسیاری از محققان مبنی بر اینکه این افزایش جمعیت با رشد و توسعه اقتصادی همراه بوده است. مسائل و مشکلات عدیده ای از جمله تمرکز بیش از حد و فعالیت در کلانشهرها، توسعه ناموزون، افزایش تفاوت ها و نابرابری های منطقه ای را در برداشت (زبردست، ۳:۱۳۸۳). یکی از مهمترین نگرانی های به وجود آمده در فرآیند شهرنشینی سریع بحث امنیت شهری است که در سراسر جهان به یک نگرانی تبدیل شده است، به ویژه با افزایش درگیری های قومی، مذهبی، نژادی و مهاجرت و هم چنین تروریسم، توسعه بحث امنیت را در مقیاس شهری مهم کرده است (الکساندر و پین^۱، ۲۰۱۲) تامین امنیت به عنوان یکی از اساسی ترین نیازهای انسان، همیشه و در همه جوامع مورد توجه بوده است. احساس امنیت، دارای نقش اساسی در رضایتمندی شهروندان و مطلوبیت زندگی در قالب توسعه پایدار انسانی بشمار می آید. بدیهی است که بدون ایجاد امنیت، نمی توان انتظار کارایی ساختار شهری به مثابه سیستمی از عناصر، برای سکنی گزینی شهروندی و زندگی همراه با رفاه و کرامت

¹- Alexander&pain

انسانی را داشت (بمانیان و محمودنژاد، ۱۳۸۷). احساس امنیت پدیده‌ی روانشناختی - اجتماعی است که دارای ابعاد گوناگون می‌باشد به لحاظ روش شناسی احساس امنیت سازه‌ی چند بعدی است و در ارتباط با شرایط و افراد مختلف به گونه‌های متفاوت ظهور یافته است و به اشکال مختلف نیز قابل سنجش و اندازه‌گیری است (موذن جامی، ۱۳۷۸). در واقع احساس امنیت تلفیقی از عوامل فردی، روانی و اجتماعی تلقی می‌شود. امنیت بعد عینی مساله و احساس امنیت به عنوان بعد ذهنی تلقی می‌شود. عموم صاحب نظران براین باورند که میزان احساس امنیت در یک جامعه به اندازه وجود آن اهمیت دارد، چون واکنش‌هایی که فرد و جامعه در قبال عدم امنیت بروز خواهد داد، تابع میزان و ادراک او از امنیت خواهد بود. لذا احساس امنیت، متغیر کلیدی در این خصوص محسوب می‌شود. شاید شاخصه مهم حیات اجتماعی سالم در هر جامعه‌ای وجود میزان قابل قبولی از امنیت در آن برای کلیه شهروندان باشد که در پرتو آن به فعالیت‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی روزمره بپردازند. دقیقاً به همین دلیل است که بحث آسیب‌پذیری امنیت داخلی، موضوع مهمی را در هر کشور تشکیل می‌دهد. که هم محققان و هم دولت مردان و هم عامه‌ی مردم به آن توجه دارند (عبوری، رحمانی: ۱۳۹۳).

اهمیت موضوع احساس امنیت اجتماعی چنان بود که توجه محافل علمی را به خود جلب کرد و به دنبال عوامل موثر بر تحقق احساس امنیت پژوهش‌های زیادی در داخل و خارج از کشور صورت گرفت، یکی از عواملی که مورد اجماع نظر محققان قرار گرفت بحث سرمایه اجتماعی بود، نتایج تحقیقات فراوان از قبیل نادری و همکاران (۱۳۸۸)، بحری پور و ذالفقاری (۱۳۸۹)، ساروخانی و هاشم نژاد (۱۳۹۰)، دلاور و همکاران (۱۳۹۰)، سیف‌الدینی و همکاران (۱۳۹۳)، احمدی و همکاران (۱۳۹۳)، هزارجریبی و همکاران (۱۳۹۳)، جهانی دولت آبادو چمنی (۱۳۹۳) قاسمی و همکاران (۱۳۹۵)، رجایی و همکاران (۱۳۹۵) نشان داد که سرمایه اجتماعی عامل مهمی در افزایش امنیت، جریان یافتن اطلاعات در بین

ساکنان یک محله و همیاری در امور مشارکتی می باشد. و سرمایه اجتماعی در سطح محله، افزایش امنیت و کاهش جرایم را به دنبال خواهد داشت، و به طور کلی محلات با سرمایه اجتماعی بیشتر، امن تر هستند. از این رو سرمایه اجتماعی یکی از فاکتورهایی است که نقش بسیار مهمتری از سرمایه فیزیکی و انسانی در جوامع داشته و بدون آن پیمودن مسیر توسعه فرهنگی، اقتصادی، امنیتی، دشور یا غیرممکن است (نادری و همکاران، ۱۳۸۸). اما سرمایه اجتماعی نیز از مولفه های مختلفی تشکیل شده است که بعضی از آنها می تواند تاثیر بیشتری در تحقق احساس امنیت داشته باشد و یا اینکه در محلات مختلف شهری میزان هر کدام از این مولفه ها با شدت و ضعف همراه باشد. بنابراین در این پژوهش چهار مولفه اصلی پژوهش (اعتماد، مشارکت؛ انسجام، روابط) مورد بررسی قرار گرفته و تاثیر هر کدام بر احساس امنیت بررسی می شود و علاوه بر این در محلات شهر نورآباد به تحلیل چگونگی رفتار این مولفه ها با احساس امنیت پرداخته می شود.

احساس امنیت اجتماعی

امنیت یکی از ابهام آمیزترین واژه‌هایی است که تاکنون پس از تعاریف گوناگونی که از آن توسط دانشمندان و متخصصان نظامی و دفاعی صورت گرفته و هنوز به تعریف جامع و دقیق دست نیافته است. شاید بتوان علت آنرا در گستردگی کاربرد آن دانست، در همین رابطه رابرت ماندل بر این اعتقاد است که امنیت بر «احساس آزادی از ترس» یا «احساس ایمنی» که هر دو ناظر بر امنیت مادی و روانی است تأکید دارد (ماندل، ۱۳۷۷: ۴۴). آرنولد ولفرز در تعریف امنیت معتقد است که این واژه در بعد عینی فقدان تهدیدات نسبت به ارزش‌ها و در بعد ذهنی ترس از هجوم فیزیکی و غیر فیزیکی به ارزش‌ها را مورد سنجش قرار می دهد (تاجیک، ۱۳۸۱: ۴). امنیت اجتماعی برای اولین توسط باری بوزان مطرح شده به عقیده بوزان امنیت بشری را به پنج دسته تقسیم کرده که عبارتند از امنیت نظامی، امنیت

سیاسی، امنیت اقتصادی، امنیت اجتماعی و امنیت زیست محیطی و از نظر بوزان امنیت اجتماعی به حفظ ویژگی‌هایی اشاره دارد که بر اساس آن، افراد خود را به عنوان عضو یک گروه اجتماعی قلمداد می‌کنند، یا به عبارتی، با جنبه‌هایی از زندگی فرد ارتباط پیدا می‌کنند که هویت گروهی او را شکل می‌دهد (نبوی و همکاران، ۱۳۸۹: ۷۶؛ کالینز^۱، ۲۰۰۹). امنیت اجتماعی (جامعه) که معطوف به حفظ تداوم هویت اجتماعی و فرهنگی جامعه، در شرایط متغیر و متحول اجتماعی است، بیش از هر چیز نیازمند وجود روابط گرم و کارا در بین اعضای جامعه است. که تحمل و مدارای اجتماعی، انسجام و وفاق اجتماعی و در نهایت نظم اجتماعی پویا را ممکن می‌سازد. امنیت اجتماعی مبنای قضاوت در مورد میزان وجود امنیت به مفهوم کلی در جامعه بوده و توانایی دولت‌ها با آن سنجیده می‌شود. به اعتباری امنیت اجتماعی زیربنای امنیت ملی محسوب می‌شود، به گونه‌ای که ابتدایی‌ترین وظایف دولت‌ها برقراری امنیت اجتماعی است (ربیعی، ۱۳۸۴: ۱۵۰). امنیت، به عنوان محصول تعامل ساختارهای اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سرانجام طبیعی، طرح می‌گردد، امنیت اجتماعی، مفهومی است که حوزه تعریف آن با مفاهیمی چون نظم اجتماعی و تعادل اجتماعی آنچنان درهم آمیخته که برخی را اعتقاد بر آن است که امنیت اجتماعی، همان نظم یا همبستگی اجتماعی است (امیری، ۱۳۸۳: ۸۲). بنابراین از پیامدهای وجود یا گسترش ناامنی در جامعه می‌توان به ایجاد حالت انفعال در مردم، از میان رفتن خلاقیت‌ها، بروز بی‌تفاوتی مبتنی بر بی‌اعتمادی به یک سری مرکزها، خدشه‌دار شدن امنیت اجتماعی، عدم سرمایه‌گذاری در مناطق مختلف و ایجاد مانع در فرآیند توسعه اقتصادی و از دست رفتن فرصت تصمیم‌گیری عقلانی از سوی مسئولان و....

^۱ Collins

اشاره کرد. امنیت به عنوان حیاتی‌ترین نیاز انسان در زندگی اجتماعی همچون دیگر پدیده‌های اجتماعی، واجد هر دو بعد عینی و ذهنی است. لیکن در اینجا بیشتر بر بعد ذهنی امنیت تاکید می‌شود. احساس امنیت را شاید بتوان به سادگی حالتی دانست که بیشتر اعضای گروه یا جامعه طی آن خود را فارغ و مصون از هرگونه تهدید و یا معرض خطر بودن احساس کنند (ریعی به نقل از داوران و همکاران، ۱۳۹۲). احساس امنیت اجتماعی پدیده روانشناختی - اجتماعی است که دارای ابعاد گوناگونی می‌باشد. این احساس ناشی از تجربه‌های مستقیم و غیرمستقیم افراد از شرایط اوضاع و محیط پیرامونی است (هزار جری و دیگران، ۱۳۹۳: ۴). در واقع احساس امنیت عبارت است از ذهنیت اجتماعی فرد نسبت به نبود دغدغه قابل توجه، در برآوردن نیازها، در محلی که وی در آن زندگی می‌کند (اسدپور و احمدی آهنگ، ۱۳۹۴: ۱۱). احساس امنیت که بنابر تقسیم بندی اهل فن، ملاحظه‌ای از جنس اجتماعی محسوب می‌شود و بیش از هر چیزی متکی بر میزان مشارکت افراد در سازمان دهی زندگی روزمره محله است (شاگری، ۱۳۸۱).

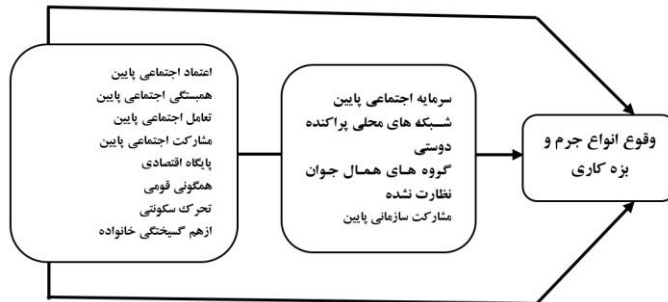
سرمایه اجتماعی

مفهوم سرمایه اجتماعی به معنای آنچه که امروزه کاربرد دارد را برای اولین بار محققى به نام فن در سال ۱۹۱۶ به کار برد. فن سرمایه اجتماعی را شامل سرمایه‌هایی می‌دانست که در زندگی روزمره افراد زیاد به حساب می‌آید. مانند روابط اجتماعی، رفاقت، حس همدردی، حسن تفاهم که در بین افراد خانواده‌های در یک واحد اجتماعی تشکیل می‌شوند. فن سرمایه اجتماعی را به عنوان حسن نیت و کمک هزینه، همدردی متقابل رشته‌های اجتماعی در میان گروه‌های از افراد خانواده که یک واحد اجتماعی را تشکیل می‌دهند بکار برد (حنیفه^۱، ۱۹۱۶) از

^۱- hanifan

نظر پانتام^۱ نیز منظور از سرمایه اجتماعی وجود گوناگون سازمانهای اجتماعی نظیر اعتماد و هنجارها و شبکه هاست که می توانند با ایجاد و تسهیل امکانات هماهنگ، کارایی جامعه را بهتر کنند (پانتام، ۱۳۸۰). به نقل از سیف الدینی و همکاران، (۱۳۹۳). جین جاکوبز^۲ نیز در کتاب مرگ و زندگی شهرهای بزرگ آمریکایی سرمایه اجتماعی را شبکه های اجتماعی فشرده ای می داند که در محدوده های قدیمی شهری در ارتباط با حفظ نظافت، از بین بردن جرم و جنایت خیابانی و تصمیم گیری در بهبود کیفیت زندگی، در مقایسه با عوامل و نهادهای رسمی مانند نیروهای حفاظتی پلیس و نیروی انتظامی، مسئولیت بیشتری از خود نشان می دهد (رجایی و همکاران، ۱۳۹۵). و هم چنین نبود سرمایه اجتماعی خود را در زیاد شدن جرم و بزهکاری نشان می دهد مطابق نمودار شماره (۱).

شکل شماره (۱) نمودار بی سازمانی اجتماعی

مدل سامیسون^۳ و گروز^۴ بی سازمانی اجتماعی. منبع: (بورفیند^۵ و بارتوچ^۶ ۲۰۰۶: ۴۸۱ به نقل از فتحی

ومیرمقدم، ۱۳۹۴)

در کل سرمایه اجتماعی بر ارزش عملکرد جمعی و عواملی که باعث انگیزه برای همکاری رسمی و غیررسمی (انجمنهای گوناگون) در بین افراد می شود تا به اهداف مشخص دست یابند، تمرکز دارد (فرانک^۷، ۲۰۰۵) و پرویزگی های سازمان

^۱ Pantom

^۲ Jacobs

^۳ Samison

^۴ Groves

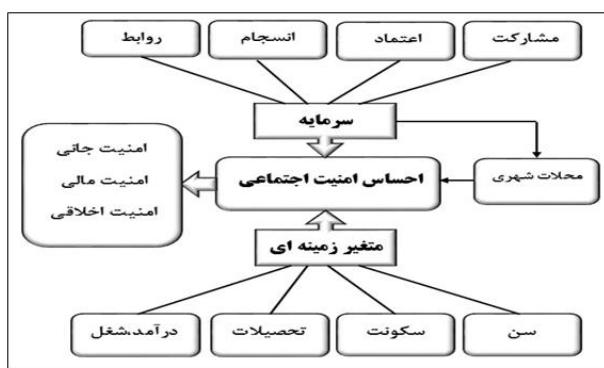
^۵ Burfeind

^۶ Bartusch

^۷ Franke

اجتماعی مانند شبکه ها، هنجارها، اعتماد که هماهنگی و همکاری برای منافع متقابل را تسهیل می کند دلالت دارد (پوتنام^۱، ۱۹۹۵). رویکرد کلان به سرمایه اجتماعی بر ساختارهای زیست محیطی، اجتماعی، سیاسی متمرکز است که مشارکت اجتماعی و مشارکت سیاسی و مدنی را فعال و یامانع آن می شود مانند (حکومت، قانون، بازار، بازیگران، محیط سازمانی، فرهنگ) سرمایه اجتماعی به عنوان محصولی از این سازه ها و وابسته به مشارکت جمعی است (کالتا و کالن^۲، ۲۰۰۰). سرمایه اجتماعی با مولفه های تشکیل دهنده خود همچون مشارکت اجتماعی، اعتماد اجتماعی، روابط و پیوند های اجتماعی تاثیرات مفیدی در رشد و توسعه جوامع دارد. به همین دلیل در رویکردهای جدید توسعه، از جمله رویکرد توسعه اجتماعی، برای سنجش فقر یا رفاه اجتماعی معرف های از قبیل روحیه اجتماعی، همبستگی اجتماعی، مشارکت اجتماعی و سرمایه اجتماعی مورد توجه قرار گرفته است.

شکل شماره (۲) نمودار مدل مفهومی پژوهش

محدوده مورد مطالعه

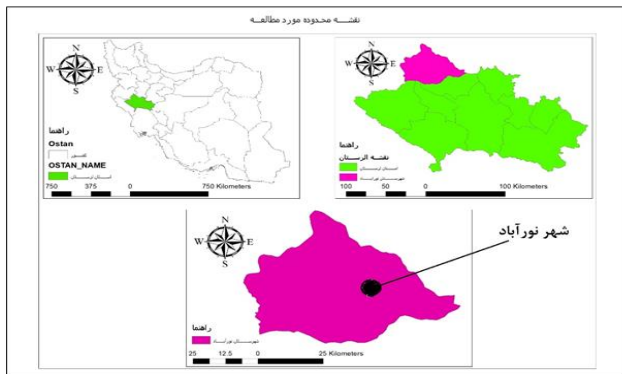
این پژوهش در شهر نورآباد، مرکز شهرستان دلفان در استان لرستان انجام گرفته است. شهر نورآباد به عنوان مرکز شهرستان دلفان در مختصات جغرافیایی ۴۷ درجه و ۵۸ دقیقه طول شرقی و ۳۴ درجه و ۴ دقیقه عرض شمالی و در ارتفاع

^۱- Putnam

^۲- Colletta, Cullen

۱۷۸۵ متر از سطح دریا با مساحت ۵۸۴ هکتار در فاصله ۸۴ کیلومتری شمال مرکز استان لرستان (خرم آباد) و ۹۵ کیلومتری جنوب شرق شهر کرمانشاه قرار گرفته است.

شکل شماره (۳) نقشه محدوده مورد مطالعه

منبع (نگارندگان، ۹۶)

روش تحقیق

این پژوهش از نظر ماهیت کاربردی و از نظر روش توصیفی - تحلیلی و با استفاده از ابزار پرسشنامه انجام شده است. جامعه آماری کلیه شهروندان شهر نورآباد که بر اساس سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵، (۶۶۴۱۷) نفر بوده است. تخمین حجم نمونه آماری بر اساس فرمول شارل کوکران انجام شده است. حجم نمونه مطابق این فرمول ۳۸۴ نفر برای این پژوهش انتخاب شده است. در این پژوهش بر اساس طرح جامع شهر نورآباد این شهر را به سه ناحیه و چهارده محله تقسیم کرده است (مهندسين مشاور هفت شهر آریا: ۱۳۹۰) و ما بنا به شرایط زمانی و اقتضای بودجه پنج محله را که دارای مرزهای مشخص تر و قابل تفکیک تر بودند را انتخاب کردیم (آزادگان، فرهنگیان، جهادگران، بهارستان، پاسداران). پرسشنامه ها را بصورت مساوی بین این محلات تقسیم کردیم. برای پایایی پرسشنامه از آلفای کرونباخ استفاده شد که مقدار آن (۰/۹۷) بوده است. و روایی آن نیز با استفاده از نظر اساتید متخصص تنظیم گردید. طیف مورد استفاده طیف

لیکرت می باشد. نتایج به دست آمده در نرم افزار IBM SPSS Statistics نسخه ۲۴ و نرم افزار ArGis تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

جدول (۱) ویژگی های پاسخگویان براساس محلات شهر نورآباد

متغیر	نوع	فرهنگیان	آزادگان	بهارستان	جهدگران	پاسداران	جمع
تحصیلات	خواندن نوشتن	۰	۱	۰	۴	۵	۱۰
	زیردیپلم	۰	۹	۵	۶	۸	۲۸
	دیپلم	۱۴	۱۸	۲۱	۲۲	۱۲	۸۷
	لیسانس	۱۸	۳۲	۳۵	۲۴	۳۵	۱۴۴
	فوق لیسانس به بالا	۴۴	۱۷	۱۶	۲۱	۱۷	۱۱۵
شغل	دولتی	۴۰	۲۷	۳۰	۲۱	۱۶	۱۳۴
	آزاد	۱۳	۱۴	۱۰	۲۹	۲۱	۸۷
	خانه دار	۱	۹	۰	۲	۰	۱۲
	بازنشسته	۵	۲۳	۳۲	۱۹	۲۵	۱۰۴
	بیکار	۱۷	۴	۵	۶	۱۵	۴۷
میزان درآمد	زیر یک میلیون	۳۰	۳۵	۴۳	۳۳	۵۴	۱۹۵
	یک تا سه میلیون	۳۰	۳۶	۲۹	۴۰	۱۹	۱۵۴
	سه میلیون به بالا	۱۶	۶	۵	۴	۴	۳۵
جنسیت	مرد	۴۰	۳۳	۳۰	۴۵	۳۶	۱۸۴
	زن	۳۶	۴۴	۴۷	۳۲	۴۱	۲۰۰
مدت زمان سکونت در محله	زیر یکسال	۱۱	۲	۴	۲۰	۴	۴۱
	یک تا سه سال	۱۶	۱۳	۱۲	۲۴	۲۱	۸۶
	سه تا ده سال	۱۶	۳۶	۵	۱۱	۱۴	۸۲
	ده سال به بالا	۳۳	۲۶	۵۶	۲۲	۳۸	۱۷۵
سن	۱۵-۳۰	۱۱	۲۱	۱۶	۲۲	۲۰	۹۰
	۳۱-۴۵	۳۳	۳۴	۴۳	۳۱	۴۳	۱۸۴
	۴۶-۶۰	۳۰	۱۸	۱۸	۲۴	۱۴	۱۰۴
	۶۰ سال به بالا	۲	۴	۰	۰	۰	۶

تحلیل های پژوهش

آزمون کمولموگراف - اسمیرنوف

آزمون کمولموگراف - اسمیرنوف برای نرمال بودن متغیرهای آزمون به منظور تصمیم گیری در مورد استفاده از روش تحلیل پارامتری و یا ناپارامتری داده ها

مورد استفاده قرار می‌گیرد. بنابراین اگر توزیع داده‌ها نرمال باشد از آزمون‌های پارامتریک استفاده شده و در غیر این صورت از آزمون‌های ناپارامتریک استفاده می‌شود. در این پژوهش همان‌طور که در جدول شماره (۱) مشاهده می‌شود سطح معنی‌داری از مقدار پذیرفته شده کمتر است (≤ 0.05) بنابراین باید از آزمون‌های ناپارامتریک استفاده گردد.

جدول شماره (۱) آزمون کمولموگراف-اسمیرنوف برای سنجش نرمالیتی بودن داده‌ها

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test		
		kooli
N		384
Normal Parameters ^{a,b}	Mean	2.6748
	Std. Deviation	28214.
Most Extreme Differences	Absolute	.056.
	Positive	.056.
	Negative	-.036
Test Statistic		.056.
Asymp. Sig. (2-tailed)		.006 ^c .
.a. Test distribution is Normal		

منبع (نگارندگان، ۹۶)

از آنجا که جنسیت یک متغیر اسمی دو بعدی است (مرد، زن) و متغیر وابسته احساس امنیت اجتماعی (در سطح سنجش فاصله‌ای اندازه‌گیری شده است. بنابراین برای اندازه‌گیری رابطه بین دو متغیر از آزمون لامن-ویتنی استفاده شده است. با توجه به اطلاعات به دست آمده در جدول شماره (۲) بیانگر آن است که چون سطح معنی‌داری 0.000 و کمتر از 0.05 است بنابراین تفاوت معنی‌داری بین دو گروه مردان و زنان وجود دارد و با توجه به مقدار میانگین گروه زنان و مردان مشخص است که احساس امنیت در بین گروه مردان بیشتر از زنان است. بنابراین مردان احساس امنیت بیشتری نسبت به زنان دارند.

جدول شماره (۲) آزمون لامن-ویتنی جنسیت و احساس امنیت اجتماعی

شخص	سطح معنی‌داری	مقدار Z	میانگین رتبه مرد	میانگین رتبه زن	تعداد
جنسیت	0.000	-248.4	5.217	48.169	384

منبع (نگارندگان، ۹۶)

بررسی رابطه متغیرهای زمینه ای با احساس امنیت اجتماعی (آزمون کروسکال-والیس): مشخصات فردی از عوامل تاثیر گذار بر نگرش افراد در زمینه های مختلف می باشد و محققان نیز در چگونگی روابط آنها با موضوع پژوهش خود مصمم هستند. در این پژوهش نیز به بررسی چگونگی رابطه آنها با احساس امنیت اجتماعی اقدام شده است. جدول شماره (۳) بیانگر چگونگی این رابطه ها است. همان طور که مشاهده می شود به جز متغیر تحصیلات افراد، که به دلیل پذیرفته بودن سطح معنی داری (۰.۰۰۰) از گردونه تحلیل خارج می شود. در سایر متغیرها رابطه معنی دار مشاهده شده است طوری که شغل با سطح معنی داری ۰.۰۰۰، سن با سطح معنی داری ۰.۰۰۴، میزان درآمد با سطح معنی داری ۰.۰۰۰، مدت زمان سکونت افراد در محله با سطح معنی داری ۰.۰۰۱ همگی رابطه معنی داری را متغیر وابسته یعنی احساس امنیت اجتماعی نشان می دهند. بنابراین می توان گفت که، نوع شغل، سن، میزان درآمد افراد و مدت زمان سکونت افراد بر میزان احساس امنیت آنها تاثیر گذار بوده است. در این باره همان طور که میانگین ها نشان داد. به ترتیب افراد با شغل های دولتی، آزاد، خانه دار، بازنشسته، بیکار به ترتیب بیشترین تا کمترین احساس امنیت را داشته اند. در مورد میزان درآمد به ترتیب افراد با درآمد بالاتر احساس امنیت بیشتری داشته اند یعنی افراد با درآمد ماهیانه سه میلیون به بالا با میانگین ۲۳۴ و یک تا سه میلیون با میانگین ۲۱۰ و زیر یک میلیون با میانگین ۱۷۰ به ترتیب بیشترین تا کمترین احساس امنیت را داشته اند.

جدول شماره (۳) کروسکال-والیس بین متغیرهای زمینه ای با احساس امنیت اجتماعی

متغیر	سطح معنی داری	آماره خی دو	درجه آزادی	تعداد
تحصیلات	۰.۰۰۰	۵۷۷.۳	۴	۳۸۴
شغل	۰.۰۰۰	۶۴۴.۲۱	۴	۳۸۴
سن	۰.۰۰۴	۱۴۱.۸	۳	۳۸۴
درآمد	۰.۰۰۰	۷۸۷.۱۶	۲	۳۸۴
زمان سکونت	۰.۰۰۱	۲۵۲.۱۰	۳	۳۸۴

منبع (نگارندگان، ۹۶)

در مورد سن افراد نیز با افزایش سن میزان احساس امنیت نیز افزایش می یابد یعنی افراد با سنین ۶۰ به بالا با میانگین به ترتیب از افراد با سنین پایین تر احساس امنیت بالاتر داشته اند.

بررسی رابطه مولفه های سرمایه اجتماعی با احساس امنیت اجتماعی (آزمون اسپیرمن)
 برای بررسی رابطه بین مولفه های سرمایه اجتماعی با احساس امنیت اجتماعی از آزمون اسپیرمن استفاده شده است. با توجه به دست آمده در جدول شماره (۴) همه ی شاخص ها رابطه معنی داری با احساس امنیت اجتماعی نشان می دهند و می توان گفت با افزایش سرمایه اجتماعی میزان احساس امنیت اجتماعی نیز افزایش پیدا می کند. اما در مورد شدت همبستگی هر کدام از شاخص ها از ملاک های تعیین شده توسط کوهن استفاده می شود (کوهن^۱، ۱۹۸۸) در این باره طبق ملاک های ارائه شده توسط کوهن می توان گفت که به ترتیب بین انسجام و اعتماد اجتماعی با احساس امنیت رابطه مثبت و متوسط برقرار است، و بین مشارکت و روابط اجتماعی با احساس امنیت رابطه مثبت و کوچک وجود دارد.

جدول شماره (۴) آزمون اسپیرمن برای بررسی رابطه بین مولفه های سرمایه اجتماعی با احساس امنیت

مولفه	سطح معنی داری	ضریب اسپیرمن	تعداد
مشارکت اجتماعی	۰۰۰ .۰	۲۶۹ .۰	۳۸۴
اعتماد اجتماعی	۰۰۰ .۰	۳۱۱ .۰	۳۸۴
انسجام اجتماعی	۰۰۰ .۰	۳۱۷ .۰	۳۸۴
روابط اجتماعی	۰۰۰ .۰	۲۲۹ .۰	۳۸۴

منبع (نگارندگان، ۹۶)

مدل رگرسیون چندگانه استاندارد

در این مرحله ما می خواهیم بدانیم که کدام یک از مولفه های سرمایه اجتماعی بیشترین تاثیر را در احساس امنیت اجتماعی داشته اند. برای این کار از بتاهای

^۱- Cohen

استاندارد شده استفاده می کنیم. بزرگ بودن مقدار بتا نشان دهنده اهمیت نسبی آن متغیر در پیش بینی متغیر وابسته است. به این منظور اطلاعات به دست آمده در جدول شماره (۵) خلاصه شده است. همان طور که مشاهده می شود اعتماد اجتماعی با مقدار بتای ۰.۱۹۶ و سطح معنی داری ۰.۰۰۹ بیشترین تاثیر را در احساس امنیت اجتماعی داشته است. پس می توان گفت که اعتماد اجتماعی سهم یگانه در پیش بینی متغیر وابسته یعنی احساس امنیت اجتماعی دارد. متغیر بعدی که سهم یگانه در پیش بینی متغیر ملاک دارد. انسجام اجتماعی، است که با مقدار بتای ۰.۱۲۱ و سطح معنی داری ۰.۰۵۰ در رتبه دوم قرار می گیرد. و دو متغیر مشارکت اجتماعی و روابط اجتماعی به دلیل بزرگتر بودن سطح معنی داری آنها از مقدار پذیرفته شده (۰.۰۵) از گردونه تحلیل خارج می شود. و این می تواند به دلیل همپوشانی با دیگر متغیرهای پیش بین باشد. به هر دلیل سهم یگانه در پیش بینی احساس امنیت اجتماعی ندارند.

جدول شماره (۵) مدل رگرسیون استاندارد شده برای بررسی تاثیر مولفه های سرمایه اجتماعی بر

احساس امنیت

شاخص	بتای استاندارد شده	سطح معنی داری	مقدار t	ضریب بتا
مقدار ثابت		۰.۰۰۰	۲۹۹.۱۹	۹۳۶.۱
مشارکت اجتماعی	۰.۱۹۰	۰.۰۱۵	۲۳۴.۰	۰.۱۰۰
اعتماد اجتماعی	۰.۱۹۶	۰.۰۰۹	۶۲۹.۲	۱۱۱.۰
انسجام اجتماعی	۰.۱۲۱	۰.۰۴۰	۹۷۰.۱	۰.۲۶۰
روابط اجتماعی	۰.۰۶۲	۰.۰۳۱	۰۱۷.۱	۰.۲۴۰

منبع (نگارندگان، ۹۶)

تحلیل احساس امنیت اجتماعی در محلات شهر نورآباد

در این مرحله به دنبال واکاوی چگونگی رابطه مولفه های سرمایه اجتماعی با احساس امنیت اجتماعی در محلات شهر نورآباد هستیم. از این رو در جدول شماره (۶) آزمون کروسکال-والیس برای تشریح این روند آمده است. اطلاعات بدست آمده از این گام نشان داد که بین محلات شهر نورآباد با مولفه های سرمایه

اجتماعی رابطه معنی داری برقرار است. بطوریکه سطح معنی داری اعتماد اجتماعی، انسجام اجتماعی، روابط اجتماعی، کمتر از ۰.۵ می باشد. و فقط سطح معنی داری مشارکت اجتماعی از این میزان تخطی کرده است. در این باره همان طور که انتظار می رفت میزان افزایش شاخص های سرمایه ی اجتماعی در محلات شهر نورآباد باعث افزایش احساس امنیت اجتماعی در میان آنها شده است. البته همان طور که در مدل رگرسیونی مشخص گردید، دو متغیر اعتماد اجتماعی و انسجام اجتماعی، سهم بیشتر در تحقق احساس امنیت اجتماعی داشته اند. و دقیقا در محلات شهر نورآباد هم به ترتیب هر کدام از محلات میانگین بیشتری از این دو متغیر را داشته اند در میزان احساس امنیت، هم در سطح بالایی بوده اند. در این باره همان طور که جدول زیر نمایان است، دو محله آزادگان و فرهنگیان به دلیل اینکه میانگین اعتماد اجتماعی و انسجام اجتماعی بالاتر از محله های دیگر بوده است بطور نسبی توانسته اند، از احساس امنیت بالاتری برخوردار باشند. البته دو محله آزادگان و فرهنگیان از نظر برخی از متغیرهای زمینه ای که با افزایش احساس امنیت رابطه معنی دار داشته اند همانند (مدت زمان سکونت در محله، درآمد، تحصیلات، شغل) نیز وضعیت مطلوبی داشته اند. که همین موارد نیز می تواند به عنوان کاتالیزوری باشد که هم سطح سرمایه اجتماعی و هم احساس امنیت اجتماعی را در این محلات افزایش دهد. و در مراتب بعدی محله جهادگران به دلیل اینکه هم تقریبا میزان انسجام اجتماعی و اعتماد اجتماعی، نسبتا مطلوبی داشته و از نظر شاخص روابط اجتماعی نیز در سطح بالایی برخوردار بوده است، قرار گرفته است. و در مرحله بعد محله بهارستان قرار گرفته که تنها از نظر شاخص انسجام اجتماعی در سطح مطلوبی بوده است. و در آخر هم محله پاسداران با فاصله، از کمترین میزان احساس امنیت اجتماعی برخوردار بوده است. که دلیل آن را می توان در شاخص های سرمایه اجتماعی جستجو کرد که همگی در سطوح پایین تر از سایر محله ها می باشد. شکل شماره (۴) بیانگر توزیع

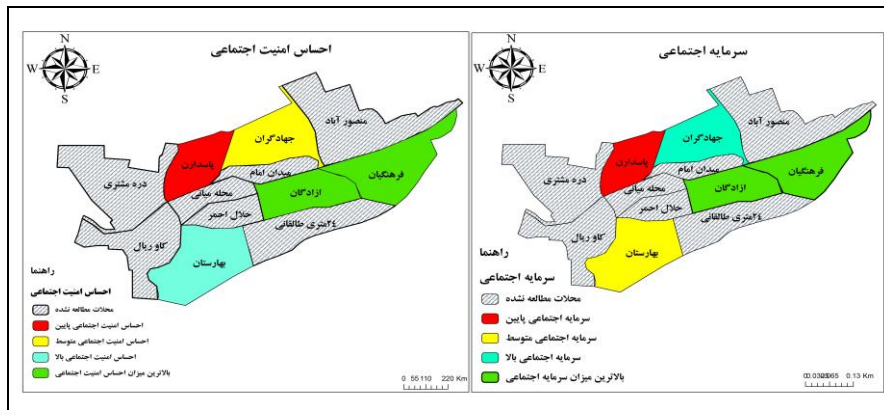
فضایی میانگین سرمایه اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی در محلات شهر نورآباد دلفان است.

جدول شماره (۶) آزمون کروسکال-والیس یک طرفه محلات با مولفه های سرمایه اجتماعی

ردیف	محله	مشارکت اجتماعی	اعتماد اجتماعی	انسجام اجتماعی	روابط اجتماعی	سرمایه اجتماعی	احساس امنیت اجتماعی
۱	آزادگان	۱.۱۸۵	۱.۲۱۲	۸.۲۳۰	۹.۱۹۱	۰۷.۲۰۸	۸.۲۱۱
۲	فرهنگیان	۲.۱۹۵	۶.۲۲۴	۸.۱۹۴	۸.۲۰۰	۵۱.۲۰۲	۵.۲۰۹
۳	جهادگران	۸.۱۹۸	۰.۱۷۹	۹.۱۷۸	۸۱.۲۱۵	۷۷.۱۹۵	۶.۱۸۵
۴	بهارستان	۰.۲۱۲	۷.۱۸۶	۴.۱۹۰	۷.۱۸۶	۶۶.۱۹۳	۶.۱۸۷
۵	پاسداران	۳.۱۷۱	۳.۱۶۰	۱.۱۷۷	۲.۱۶۷	۷۰.۱۶۲	۵.۱۶۸
۶	سطح معنی داری	۲۱۱.۰	۰۰۲.۰	۰۱۶.۰	۰۲۷.۰	۰۱۱.۰	۰۴۶.۰
۷	آماره خی دو	۸۴۳.۵	۶۵.۱۶	۵۱.۱۲	۱۲۶.۸	۹۴۶.۷	۳۶۶.۸
۸	درجه آزادی	۴	۴	۴	۴	۴	۴

منبع (نگارندگان، ۹۶)

شکل شماره (۴) نقشه میانگین احساس امنیت اجتماعی و سرمایه اجتماعی در محلات شهر نورآباد

منبع (نگارندگان، ۹۶)

میزان نگرانی شهروندان از مولفه های احساس امنیت

در این مرحله به الویت بندی مولفه های احساس امنیت اجتماعی (امنیت مالی، امنیت جانی، امنیت اخلاقی) از نظر سطح نگرانی که شهروندان شهر نورآباد از آنها دارند پرداخته شده است برای این کار از آزمون فریدمن استفاده شده است. نتایج به دست آمده در جدول شماره (۷) بیانگر آنست که بیشترین احساس نگرانی

شهروندان به ترتیب از امنیت مالی با میانگین رتبه ۶۴.۲ می باشد و در رتبه های بعدی به ترتیب امنیت جانی با میانگین ۹۶.۱ و امنیت اخلاقی با میانگین ۱.۴۳ شهروندان احساس نگرانی کمتری در مورد آنها داشته اند. در این باره می توان گفت که شهروندان شهر نورآباد از وضعیت دستبرد به اموال خود (خودرو، منزل) نگرانی بیشتری داشته اند و علت آن را می توان در شایعتر بودن این نوع جرم (دستبرد) در سطح شهر نورآباد دانست. بطوریکه شهروندان چه در اموال خود و چه اطرافیان تجربه دستبرد را داشته اند. و وجود سایر جرم های دیگر همچون (خفت گیر شدن، مورد حمله افراد شرور واقع شدن و...) در این شهر محدود است. و شاید تجربه این نوع جرم ها برای اکثریت شهروندان وجود ندارد. بنابراین بدیهی است که ساکنان احساس نگرانی بیشتری از امنیت مالی داشته باشند.

جدول شماره (۷) آزمون فریدمن برای رتبه بندی سطح نگرانی شهروندان از مولفه های احساس امنیت

اولویت بندی	میانگین رتبه	شاخص
۱	۶۴.۲	امنیت مالی
۲	۹۳.۱	امنیت جانی
۳	۴۳.۱	امنیت اخلاقی
	۰۰۰.۰	سطح معنی داری
	۴۷۵.۱۹	مقدار خی اسکوئر

منبع (نگارندگان، ۹۶)

نتیجه گیری

یکی از عواملی که در پژوهشهای مختلف به عنوان کاتالیزور احساس امنیت اجتماعی معرفی شده است، سرمایه اجتماعی است. این عامل به عنوان یک منبع اجتماعی، ساختار حمایتی، مشارکت اجتماعی، مدنی و سیاسی و همچنین اعتماد بین افراد و نظام های اجتماعی عمل می کند. و با افزایش سرمایه اجتماعی میزان انحرافات و جرایم اجتماعی کاهش می یابد. بنابراین در راستای اهمیت موضوع، این پژوهش به دنبال عوامل موثر بر احساس امنیت اجتماعی با تاکید بر سرمایه اجتماعی در محلات شهر نورآباد دلفان انجام گرفت. در مرحله اول آزمون

کمولموگراف-اسمیرنوف با سطح معنی داری کمتر از ۰.۰۵ مشخص کرد که داده ها از توزیع نرمال برخوردار نیستند به همین دلیل از آزمون های ناپارامتریک استفاده شده است. نتایج به دست آمده از آزمون کروسکال-والیس نشان داد که بین سن، جنس، شغل، میزان درآمد، میزان سکونت در محله، همگی رابطه معنی داری با احساس امنیت اجتماعی دارند. فقط میزان تحصیلات به دلیل بیشتر بودن سطح معنی داری آن از ۰.۰۵ از گردونه تحلیل خارج است در مورد چگونگی ارتباط آنها با متغیر وابسته به ترتیب مشخص شد که سن افراد با سطح معنی داری ۰.۰۴ رابطه معنی داری با احساس امنیت داشت و میانگین ها به ترتیب مشخص کرد که افراد با سنین بالاتر از احساس امنیت بیشتر نسبت به افراد با سنین پایین تر برخوردار بوده اند. جنس هم متغیر زمینه ای بوده که با احساس امنیت با سطح معنی داری ۰.۰۰۰ ارتباط داشت و میانگین ها مشخص کرد که گروه مردان احساس امنیت بیشتری نسبت به زنان دارند. شغل افراد نیز با سطح معنی داری ۰.۰۰۰ رابطه معنادار با احساس امنیت داشت و میانگین ها نشان داد که افراد به ترتیب با شغل های دولتی، آزاد، خانه دار، بازنشسته و بیکار بیشترین تا کمترین میزان احساس امنیت را داشته اند. درآمد افراد نیز با سطح معنی داری ۰.۰۰۰ رابطه معنی داری با احساس امنیت داشته است و به ترتیب افراد با درآمد ماهیانه سه میلیون به بالا، یک تا سه میلیون، زیر یک میلیون بیشترین تا کمترین احساس امنیت را داشته اند زمان سکونت افراد در محله با سطح معنی داری ۰.۰۰۱ ارتباط معنی داری با احساس امنیت اجتماعی داشته و میانگین ها نشان داد که افراد با مدت زمان سکونت بیشتر در محله احساس امنیت بیشتری داشته اند. در مرحله بعد مشخص گردید که مولفه های سرمایه اجتماعی همگی ارتباط معنی داری با احساس امنیت اجتماعی دارند و برای میزان تاثیر هر کدام بر متغیر وابسته، از مدل رگرسیونی استفاده شد و مشخص گردید که دو مولفه اعتماد اجتماعی با سطح معنی داری ۰.۰۰۹ و انسجام اجتماعی با سطح معنی داری ۰.۰۴۰ سهم یگانه در تحقق احساس

امنیت دارند و به تنهایی در شکل گیری احساس امنیت اجتماعی سهم دارند اما دو متغیر مشارکت اجتماعی و روابط اجتماعی به دلیل بزرگتر بودن سطح معنی داری آنها از مقدار ۰.۵ از گردونه تحلیل خارج شدند. و هم چنین مشخص گردید که اعتماد اجتماعی با مقدار بتای استاندارد شده ۰.۱۹۶ سهم بیشتری را نسبت به انسجام اجتماعی با مقدار بتای ۰.۱۲۱ به خود اختصاص داده است. در مرحله بعدی مشخص گردید که هر کدام از محلات شهر نورآباد از میزان میانگین بیشتری از دو متغیر پیش بین داشتند از نظر میزان احساس امنیت نیز در سطح بالاتری بوده اند و در این رتبه بندی به ترتیب محله آزادگان با میانگین بیشتر از اعتماد اجتماعی و انسجام اجتماعی رتبه اول را از نظر احساس امنیت اجتماعی به خود اختصاص داد. و در مراتب بعدی محله فرهنگیان قرار گرفته است، البته در این دو محله از نظر برخی از متغیرهای زمینه ای که با افزایش احساس امنیت رابطه معنی دار داشته اند همانند (مدت زمان سکونت در محله، درآمد، ت، شغل) نیز وضعیت مطلوبی داشته اند. که هم در افزایش سطح سرمایه اجتماعی و هم احساس امنیت اجتماعی در این محلات بی تاثیر نیست. و به ترتیب در رتبه های بعدی از نظر میزان احساس امنیت محله های جهادگران، بهارستان، پاسدارن قرار گرفته اند، که علت احساس امنیت کمتر را می توان در کمتر بودن میزان اعتماد اجتماعی و انسجام اجتماعی در بین ساکنان و هم چنین پایین بودن میزان بعضی از متغیرهای زمینه ای موثر در احساس امنیت اجتماعی در این محلات جستجو کرد. در آخرین مرحله از پژوهش به اولویت بندی مولفه های احساس امنیت اجتماعی از نظر میزان نگرانی در سطح شهرستان نورآباد با استفاده از آزمون فریدمن پرداخته شده است نتایج به دست آمده نشان داد که شهروندان شهر نورآباد بنا به دلایل ذهنی خودشان بیشترین نگرانی را از امنیت مالی و به ترتیب در مراحل بعدی امنیت جانی و اخلاقی داشته اند. بنابراین نتیجه این پژوهش هم مهر تاییدی است بر مطالعات قبلی و سرمایه اجتماعی را عاملی قوی در افزایش احساس امنیت اجتماعی می داند.

علاوه بر این پژوهش حاضر گامی فراتر نهاده و مشخص گردانید که از بین مولفه های سرمایه اجتماعی اعتماد اجتماعی و انسجام اجتماعی در تحقق احساس امنیت اجتماعی سهم بیشتری دارند.

منابع

- ۱- اسدپور، عهدیه، احمدی آهنگ، کاظم، انتظامی، علی، (۱۳۹۴)، احساس امنیت اجتماعی و عوامل موثر بر آن با تاکید بر نقش پلیس (مورد مطالعه: شهرنور)، فصلنامه انتظام اجتماعی، سال هفتم، شماره چهارم.
- ۲- امیری، عبدالرضا، (۱۳۸۳)، مجموعه مقالات همایش امنیت اجتماعی، جلد اول.
- ۳- بوزان، باری. (۱۳۷۸)، مردم، دولت ها و هراس، ترجمه پژوهشگرده مطالعات راهبردی، تهران، انتشارات پژوهشگرده مطالعات راهبردی.
- ۴- پاتنام، روبرت (۱۳۸۰) دموکراسی و سنت های مدنی. ترجمه محمد تقی دلفروز. تهران، دفتر مطالعات و تحقیقات وزارت کشور.
- ۵- جهانی دولت آباد، اسماعیل، چمنی، سولماز، (۱۳۹۳)، بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی و احساس امنیت در بین شهروندان منطقه ۱۱ شهرداری تهران، فصلنامه مشاوره و روان درمانی، سال سوم، شماره اول.
- ۶- داوران، بهزاد، عبدالرحمانی، رضا، استرکی، اکبر، (۱۳۹۲)، نقش هویت محله ای در افزایش احساس امنیت اجتماعی، فصلنامه علمی - تخصصی دانش انتظامی پلیس پایتخت، سال ششم، شماره ۴.
- ۷- ربیعی، علی (۱۳۸۴). مطالعات امنیت ملی. تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی وزارت امور خارجه.
- ۸- رجایی، سیدعباس، پوراحمد، احمد، فلاح عباسی، وحید، (۱۳۹۵)، بررسی رابطه سرمایه اجتماعی بر احساس امنیت اجتماعی مطالعه موردی شهرورامین، فصلنامه علمی - پژوهشی و بین المللی انجمن جغرافیای ایران، دوره جدید، سال چهاردهم، شماره ۴۸.
- ۹- زبردست، اسفندیار، (۱۳۸۳)، اندازه شهر. تهران. وزارت مسکن و شهرسازی، مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری.

- ۱۰- ساروخانی، باقر، هاشم نژاد، فاطمه، (۱۳۹۰)، بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی (مؤلفه های آن) و احساس امنیت اجتماعی در بین جوانان شهر ساری، فصلنامه جامعه شناسی مطالعات جوانان، سال دوم، شماره دوم.
- ۱۱- سیف الدینی، فرانک، عیوضلو، داود، عیوضلو، محمود، ریکا، جهانبخش، (۱۳۹۳)، سرمایه اجتماعی و تاثیر آن بر احساس امنیت مطالعه موردی شهرستان کوههدشت، فصلنامه مطالعات برنامه ریزی شهری، سال دوم، شماره اول.
- ۱۲- صالحی امیری، سید رضا، افشاری نادری، افسر (۱۳۹۰)، مبانی نظری و راهبردی مدیریت ارتقای امنیت اجتماعی و فرهنگی در تهران، فصلنامه راهبرد، شماره ۵۹، سال بیستم، ۴۹-۷۶.
- ۱۳- فتحی، سروش، میرمقدم، کاظم، (۱۳۹۴)، بررسی تاثیر سرمایه اجتماعی بر کاهش میزان جرایم مورد مطالعه جوانان شهر شهریار، فصلنامه انتظام اجتماعی، سال سوم، شماره اول.
- ۱۴- قاسمی، ابراهیم، مهدوی، محمدصادق، علیرضا، (۱۳۹۴)، بررسی تاثیر سرمایه اجتماعی بر احساس امنیت اجتماعی در بین جوانان مطالعه موردی دانشجویان دانشگاههای شهرزنان، فصلنامه مطالعات توسعه اجتماعی فرهنگی، دوره پنجم، شماره ۱.
- ۱۵- کلمنتس، کوین (۱۳۸۴) "به سوی جامعه شناسی امنیت" ترجمه محمدعلی قاسمی، فصلنامه پژوهشکده مطالعات راهبردی، سال هشتم، شماره دوم.
- ۱۶- گیدنز، آنتونی (۱۳۷۸)، تجدد و تخصص، ترجمه ناصر موفقیان، تهران: نشر نی.
- ۱۷- ماندال، رابرت (۱۳۸۷)، چهره متغیر امنیت ملی، ترجمه پژوهشکده مطالعات راهبردی، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- ۱۸- محمدی، جمال، حسنی نژاد، اردلان، اصانلو، علی، (۱۳۹۳)، تاثیر هویت محلات بر احساس امنیت شهروندان، فصلنامه پژوهشهای اطلاعاتی و جنایی، سال نهم، شماره اول و.
- ۱۹- مؤذن جامی، محمدهادی (۱۳۷۸)، مقدمه ای بر امنیت و مؤلفه های آن، فصلنامه دانش انتظامی، شماره ۱.
- ۲۰- نادری، حمدالله، جاهد، محمدعلی، شیرزاده، مهین دخت، (۱۳۸۸)، بررسی رابطه احساس امنیت اجتماعی و سرمایه اجتماعی مطالعه موردی شهر اردبیل، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی.
- ۲۱- نبوی، سید عبدالحسین؛ حسین زاده، علی؛ حسینی، سیده هاجر. (۱۳۸۹)، بررسی عوامل اجتماعی و اقتصادی موثر بر احساس امنیت اجتماعی، مجله جامعه شناسی کاربردی، سال بیست و یکم، شماره چهارم، زمستان ۱۳۸۹، ص ۷۳-۹۶.

۲۲- هزار جریبی، جعفر و صفری شالی، رضا (۱۳۸۸). بررسی رضایت از زندگی و جایگاه احساس امنیت در آن. انتظام اجتماعی، سال اول.

23-Alexander, C. , & Pain, R. (2012). Urban security: Whose security? Everyday responses tourban fears. In V. Ceccato (Ed.), The urban fabric of crime and fear (pp. 37-53). New York: Springer.

24-Bryk, A. , & Schneider, B. (2002). Trust in schools: A core resource for improvement. New York, NY: Russell Sage Foundation

25-Burfeind,W. ,James &Dawn Bartusch (2006). Juvenile delinquency. an integrated approach,Janes and Bartlett Publishers.

26-Colletta, Nat J. , and Michelle L. Cullen. 2000. Violent Conflict and the Transformation of Social Capital: Lessons from Cambodia, Rwanda, Guatemala, and Somalia. Washington D. C. : IBRD/World Bank.

27-Cohen,j,W. (1988). Statistical Power analysis for the behavioral sciences (2nd edn). Hillsdale,NJ:Lawrence Erlbaum Associates.

28-Dawis,w. (2002). scal construction. journal ofcounseling psychology. 34,184-9

29-Franke, Sandra. 2005. Measurement of Social Capital: Reference Document for Public Policy Research, Development and Evaluation. Social Capital as a Public Policy Tool Series. Ottawa: Policy Research Initiative. Accessed 09 November 2006.

30-Hamed Najafpour*1, Vahid Bigdeli Rad2, Hasanuddin Bin Lamit3(2014) The Systematic Review on Sense of Security in Urban Neighborhoods Centre for Study of Built Environment in the Malay World (KALAM), UTM Life Science Journal

31-Hanifan, L. J. (1916) the Rural School Community Center, Annals of American Academy of Political and Social Science, No 67, pp. 130-138.

32-Jackson, J. , & Stafford, M. (2009). Public health and fear of crime: A prospective cohortstudy. British Journal of Criminology, 49(6), 832-847.

33-Kamp, I. , Leidelmeijer, K. , Marsman, G. , & Hollander, A. (2003). Urban environmental quality and humanwell-being towards a conceptual framework and demarcation of concepts; a literature study. Landscape and Urban Planning, 65(1), 5-18.

34-Putnam, Robert. 1995. "Bowling Alone: America's Declining Social Capital. " Journal of Democracy 6 (1): 65-78.

35-UN-ESA (United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division)(2014). World urbanization prospects [highlights]. The 2014 revision. (ST/ESA/SER. A/352)

36-Yosef Jabareena,, Efrat Eizenbergb, Omri Zilbermana(2017)Conceptualizing urban ontological security: 'Being-in-the-city' and its socialand spatial dimensions

37-ZORA ,POPOVA,(2012), The Social Capital as a Security Factor, Journal of RegionalSecurity